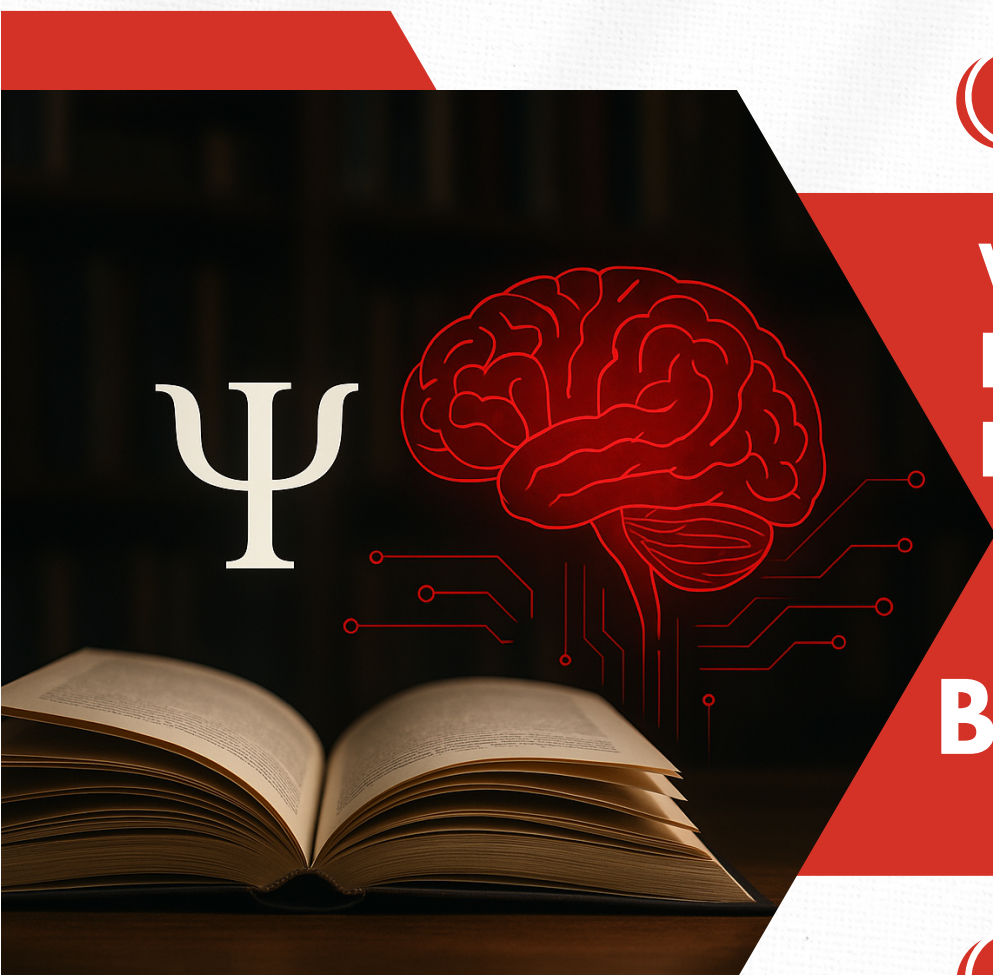


CONGRESUL ROMÂN DE PSIHOLOGIE CLINICĂ



**VOLUM DE
REZUMATE,
EDIȚIA I**

**BUCUREȘTI
2024**



ISSN 3100 - 5152

ISSN-L 3100 - 5152

www.congresuldepsihologieclinica.eu



Echipa editorială

Redactor șef:

Lucian CONSTANTIN

Redactori de specialitate:

- Lucian CONSTANTIN - psiholog specialist – psihologie clinică, expert judiciar
- Adriana SAMSON - Lect. univ. dr. Universitatea Spiru Haret - Facultatea de Psihologie și Științele Educației Brașov
- Robert LUNGA – psiholog drd.
- Gabriela PRUNDARU – psiholog drd.

Redactori tehnici:

- Răzvan MORNEA
- Flavia-Elena CIURBEA
- Alexandra LUPU



Cuvânt înainte

Primul număr al *Revistei Congresului Român de Psihologie Clinică* (ediția online, 2024) este dedicat primei ediții a **Congresului Național de Psihologie Clinică**, desfășurată în ziua de **sâmbătă, 26 octombrie 2024**, între orele **09:00–19:00**, în **Aula Magna a Universității Româno-Americane**, București, România.

Congresul a reunit specialiști din întreaga țară, incluzând psihologi clinicieni, cadre universitare, cercetători, medici și studenți, într-un dialog profesional centrat pe sănătatea mintală, intervenția psihologică și noile direcții din practica psihologiei clinice contemporane.

Toate rezumatele publicate în această ediție au fost supuse unui proces de evaluare științifică **peer-review de către 2 revizori de specialitate**, coordonat de **Comitetul Științific al revistei**, pentru a asigura calitatea și rigoarea academică a conținutului. Această revistă reflectă preocuparea noastră comună pentru dezvoltarea unei psihologii clinice bazate pe dovezi, aplicabilă și conectată la nevoile reale ale persoanei, familiei și societății.

Organizatori

Asociația Planul B

Parteneri de organizare

Universitatea Româno-Americană
CLAR Psihologic

Președinții congresului

- Lucian CONSTANTIN – Președinte Asociația Planul B
- Cristian CONSTANTIN – Vicepreședinte Asociația Planul B

Comitet științific al congresului

- Lucian CONSTANTIN - psiholog specialist – psihologie clinică, expert judiciar
- Adriana SAMSON - Lect. univ. dr. Universitatea Spiru Haret - Facultatea de Psihologie și Științele Educației Brașov
- Robert LUNGA – psiholog drd.
- Gabriela PRUNDARU – psiholog drd.

Comitet de organizare logistic și administrativ

- Lucian CONSTANTIN
- Cristian CONSTANTIN
- Marian VASI
- Mirela BĂDICA
- Ionuț GURGU
- Florin GHERGU



Cuprins

CIURBEA Flavia	Diferențe emoționale la adolescenți și tineri privați de libertate pentru infracțiuni nonviolente	5
CÎRNECI Dragoș	Neuroștiința și diagnosticul funcțional; o reconceptualizare a psihopatologiei	6
CONSTANTIN Cristian, CONTANTIN Lucian	Efectele stresului financiar asupra sănătății mintale	7
DUMEA Vlad	„Supremația Minciunii”- Aspecte tehnico-științifice ale detectării comportamentului simulat	8
LARION Alin	Paradigma psiho-emoțională în sportul de înaltă performanță	9
LUNGA Robert	Rolul funcțiilor executive și al reglării emoționale în consumul de substanțe - o revizie sistematică	10
MATEI Costin	Psiho-traumatologia și psiho-somatica în psihiatrie și în psihologia clinică; o abordare multidisciplinară	11
MORNEA Răzvan	Eficacitatea Tehnicii Trainingului Atențional în reducerea dificultăților de control atențional, atenției focalizate pe sine și a sindromului cognitiv atențional	12
PRUNDARU Gabriela	Tehnici Non-invazive de Modulare Neuro-comportamentală /Aplicații Clinice	13
SAMSON Adriana	Coordonate bio-psiho-sociale în declanșarea comportamentului adictiv	14
TICUȘAN Marilena	Complexitatea dezvoltării psihoemoționale	15
VÂRGOLICI Raluca	Dinamica temporală a EEG-ului de repaus în testarea neuropsihologică clinică a adultului	16

Diferențe emoționale la adolescenți și tineri privați de libertate pentru infracțiuni nonviolente

CIURBEA Flavia (1,2)

- (1) Școala Națională de Poliție Penitenciară „Constantin Brâncoveanu” Târgu Ocna
(2) Școala de Studii Avansate a Academiei Române, Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru”, Departamentul de Psihologie, Academia Română

Scopul studiului/prezentării. Acest studiu și-a propus investigarea stării afective a tinerilor aflați în custodia sistemului penitenciar pentru infracțiuni nonviolente.

Material și metode. Au fost prelucrate răspunsurile oferite la Chestionarul de Personalitate cu 5 Factori (CP5F) (scala stabilitate emoțională) și Profilul Distresului Afectiv (PDA) de 52 de băieți cu vârsta între 18-25 de ani privați de libertate. Principalele tehnici statistice utilizate au fost testul t pentru eșantioane independente și calcularea mărimii efectului (indicatorul Hedges' g).

Rezultate. Persoanele condamnate din mediul urban au prezentat scoruri mai mari ale stabilității emoționale spre deosebire de cele din mediul rural ($t(47) = 2.28, p = 0.02$). Tinerii care nu au primit vizită în ultima lună au prezentat un nivel mai înalt al emoțiilor negative funcționale din categoria „tristețe/deprimare” ($t(50) = 2.46, p = 0.01, g = 0.68$), au raportat niveluri mai crescute ale distresului total ($t(50) = 2.03, p = 0.04, g = 0.56$) și global ($t(50) = 3.78, p = 0.00, g = 1.05$), dar și un nivel mai ridicat al emoțiilor pozitive ($t(50) = 3.42, p = 0.00, g = 0.95$). Participanții implicați într-o relație intimă au obținut scoruri mai mari pentru emoții negative disfuncționale din categoria „îngrijorare/anxietate” ($t(50) = -2.32, p = 0.02, g = 0.62$) și pentru distresul total ($t(50) = -2.02, p = 0.04, g = 0.53$). Cei care au crescut într-o zonă defavorizată au înregistrat scoruri mai mari ale emoțiilor negative funcționale din categoria „tristețe/deprimare” ($t(50) = -2.10, p = 0.04, g = 0.60$) și ale emoțiilor negative funcționale din categoriile „tristețe/deprimare” și „îngrijorare/anxietate” ($t(50) = -2.04, p = 0.04, g = 0.58$).

Concluzii. Politicile de prevenire a recidivei în rândul persoanelor tinere private de libertate pentru infracțiuni nonviolente este necesar să vizeze acțiuni orientate înspre reducerea nivelului de distres afectiv.

Cuvinte-cheie: infracționalitate nonviolentă, stabilitate emoțională, distres afectiv, tineri.

Notă. Prezenta lucrare reprezintă o traducere în limba română a rezumatului aferent articolului intitulat *Emotional stability and affective distress among adolescents and youth deprived of liberty for crimes committed without violence*, publicat în jurnalul *Anthropological Researches and Studies*, volumul 14. Pentru citare, se recomandă următorul format:

Ciurbea, F. -E. (2024). Emotional stability and affective distress among adolescents and youth deprived of liberty for crimes committed without violence. *Anthropological Researches and Studies*, 14, 251-267. <https://doi.org/10.26758/14.1.18>

Neuroștiința și diagnosticul funcțional; o reconceptualizare a psihopatologiei

CÎRNECI Dragoș (1)

(1) Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea Spiru Haret, București

Scopul studiului/prezentării. Obiectivul neuroștiințelor este de a explica comportamentul prin activitatea creierului, folosind categorii mentale tradiționale precum percepția, atenția, memoria sau emoția. Această lucrare pune sub semnul întrebării validitatea acestor categorii și propune o reevaluare a modului în care înțelegem organizarea creierului și funcțiile psihice.

Material și metode. În anii 2000, tot mai multe studii imagistice au conturat un portret al creierului diferit de modelul clasic. Studiile au arătat suprapuneri între zone cerebrale asociate cu diferite funcții mentale, punând la îndoială delimitarea acestora. În loc să se mapăm categorii psihologice pe regiuni cerebrale distincte, se propune înțelegerea regiunilor în funcție de reprezentările și procesările lor. În prezent, se recomandă explicarea comportamentului pe baza circuitelor neuronale și nu a categoriilor mentale consacrate.

Rezultate. Studii recente din domeniul psihopatologiei au arătat că principalele tulburări psihice nu prezintă diferențe genetice semnificative și sunt strâns înrudite la nivel neurobiologic, contrar clasificărilor nosologice tradiționale. Aceste clasificări par a fi convenții descriptive ale unor tipare de simptome, fără o corespondență clară cu entități biologice distincte. Pentru a înțelege comportamentul uman, normal sau patologic, este necesară abordarea creierului ca sistem complex de procesare a informației, de tip „small world”. În acest context, un set de 12 regiuni cerebrale interconectate, denumit „rich club”, facilitează integrarea eficientă a informațiilor și reglarea reacțiilor organismului în funcție de consumul energetic. Creierul anticipează provocările viitoare prin mecanisme de alostază și codare predictivă, esențiale pentru generarea comportamentului și înțelegerea tulburărilor psihice.

Concluzii. Studiind modul în care se aplică codarea predictivă în scop alostatic putem înțelege cum creierul generează comportamente și stări subiective precum și psihopatologia.

Cuvinte-cheie: neuroștiințe; codare predictivă; alostază; psihopatologie; clasificare nosologică.

Efectele stresului financiar asupra sănătății mintale

CONSTANTIN Cristian(1), CONSTANTIN Lucian (2)

(1) Școala Doctorală de Științe Economice, Universitatea din Oradea, Oradea, România

(2) Psiholog specialist psihologie clinică

Scopul studiului/prezentării. Această lucrare are ca scop realizarea unei revizuii narative despre impactul negativ pe care îl are instabilitatea economică asupra sănătății mintale în rândul persoanelor din mediul urban

Material și metode. Această revizuire narativă a fost realizată prin consultarea literaturii științifice relevante, selectând studii și articole care abordează legătura dintre instabilitatea economică și sănătatea mintală în rândul populației urbane.

Rezultate. În contextul actual al urbanizării accelerate și al instabilității economice, stresul financiar a devenit o cauză semnificativă a deteriorării sănătății mintale în rândul populației urbane. Studiile arată că incertitudinile financiare cronice sunt asociate cu creșterea nivelului de anxietate, depresie și tulburări afective (Grigoraș, 2022). Totodată, literatura de specialitate susține că educația economică și financiară contribuie semnificativ la prevenirea acestui tip de stres prin dezvoltarea abilităților de planificare, control bugetar și luare a deciziilor în condiții de incertitudine (Prozan, 2015). Mai mult, integrarea educației antreprenoriale în formarea profesională oferă indivizilor din mediul urban o perspectivă proactivă asupra incertitudinilor economice, sporindu-le reziliența psihologică și sentimentul de control asupra propriei vieți (Ștefănescu & Dumitriu, 2017). De asemenea, promovarea educației pentru un stil de viață sănătos, cu accent pe echilibrul dintre viața profesională și cea personală, contribuie la reducerea tensiunilor emoționale cauzate de instabilitatea financiară (Stanciu, 2015).

Concluzii. Astfel, investiția în educația financiară, economică și antreprenorială nu doar că oferă unelte pentru gestionarea eficientă a resurselor, ci funcționează și ca mecanism de protecție împotriva declinului psihologic în fața presiunilor financiare.

Cuvinte cheie: antreprenoriat, economie, reziliența, educație, sănătate mintală.

„Supremația Minciunii”- Aspecte tehnico-științifice ale detectării comportamentului simulat

DUMEA Vlad (1)

(1) Psiholog Specialist în Detectarea Comportamentului Simulat și Limbaj Nonverbal

Scopul studiului/prezentării. Lucrarea tratează subiectul comportamentului simulat atât în viața de zi cu zi, cât și în contexte specifice, cum ar fi cabinetul psihoterapeutului, abordând atât latura mai puțin benefică, dar mai ales latura pozitiv-constructivă a acestuia ca metodă terapeutică. Utilizarea comportamentului simulat în contextul geopolitic și socio-economic actual a devenit o metodologie relevantă pentru înțelegerea dinamicilor complexe dintre state, organizații și populații. Într-un mediu global marcat de instabilitate și interdependență, simulările comportamentale, adesea susținute de inteligența artificială și algoritmi avansați, oferă o platformă de testare și analiză a deciziilor politice și economice.

Material și metode. Pornind de la delimitări teoretice, enumerând caracteristicile științifice ale comportamentului simulat, trecând prin tehnici de investigare, lucrarea mai sus menționată detaliază, cu accent pe anumite patologii psihologice, detectarea indicatorilor și micro indicatorilor comportamentali. Având în vedere și vectorul inovare, lucrarea “Supremația minciunii” abordează în ultima sa parte aspecte tehnice inovatoare, de la realitatea virtuală la inteligența artificială folosite ca modalitate de implementare a comportamentului simulat în strategiile de practică psihoterapeutică, încheind cu repere bibliografice pentru aprofundarea domeniului luat în discuție.

Rezultate. Aceste simulări permit modelarea reacțiilor la conflicte, crize economice, schimbări climatice și migrații, oferind o gamă largă de scenarii ipotetice pentru factorii de decizie. De exemplu, comportamentele simulate pot ajuta la prezicerea efectelor sancțiunilor economice, răspunsurilor militare sau la anticiparea schimbărilor de alianțe geopolitice. În context socio-politic, ele sunt utilizate pentru a analiza mișcările de protest, comportamentele electorale și efectele politicilor sociale asupra grupurilor marginalizate.

Concluzii. Această metodă oferă posibilitatea de a înțelege nu doar evenimentele actuale, ci și dinamica schimbătoare a actorilor globali, reducând incertitudinea și crescând capacitatea de adaptare a națiunilor la provocările emergente. Totuși, există riscuri etice și provocări legate de interpretarea rezultatelor și de influența simulărilor asupra politicilor reale, subliniind importanța unei evaluări critice continue.

Cuvinte cheie: comportament simulat; inteligență artificială; psihoterapie; realitate virtuală; analiză comportamentală

Paradigma psiho-emoțională în sportul de înaltă performanță

LARION Alin (1)

(1) Facultatea de Educație Fizică și Sport, Universitatea „Ovidius”, Constanța

Scopul studiului/prezentării. Lucrarea își propune să analizeze devenirea psihică și comportamentală a individului în perioada adolescenței, ca etapă esențială în maturizarea ontogenetică a ființei umane. Se urmărește evidențierea particularităților acestei vârste – percepute adesea contradictoriu în literatura de specialitate – precum și a factorilor care pot influența negativ dezvoltarea adolescentului, cu accent pe impactul izolării digitale și lipsa activităților motrice organizate.

Material și metode. Prin studierea literaturii de specialitate care abordează tematica adolescenței, problemele și etapele ei, observăm că nicio altă vârstă nu deține atâtea atribute, epitete, metafore precum adolescența. Pentru Rousseau J. J. (1973, p. 134) ”reprezintă „vârsta rațiunii” sau/și „revoluție furtunoasă”, o „a doua naștere”; pentru Stanley Hall este „furtună și stres”; pentru Schopenhauer este „vremea neliniștii”, iar pentru Mihai Ralea este „timpul în care luăm Universul prea în serios”. În alte texte vom găsi metafore precum „vârsta de aur”, „vârsta ingrată”, „vârsta marilor elanuri”, „vârsta dramei”, „vârsta crizelor”, „a anxietății”, „a nesiguranței”, „a insatisfacțiilor”, „vârsta integrării sociale”, „vârsta contestației”, „vârsta marginalității”, sau a „subculturii”.

Rezultate. Cauza acestor evenimente grave, pot fi explicate probabil, prin faptul că, mulți copii sunt lăsați timp îndelungat, singuri, în fața calculatoarelor, tabletelor, telefoanelor, astfel se închid ermetic într-o lume virtuală deoarece nu sunt angrenați să comunice sau nu li se oferă ca o supapă de refulare activități sportive supravegheate. Probabil, dacă s-ar conștientiza acest aspect și s-ar încerca ca mijloc de reconciliere, activitățile sportive organizate, cu siguranță adolescenții nu s-ar mai trezi prinși la mijloc între copilărie și maturitate, debusolați de ceea ce simt, trăiesc sau nu pot rezolva. Trăirile se accentuează, se agravează datorită furtunilor hormonale sau a emoțiilor pe care nu le pot înțelege sau gestiona, pentru că nimeni nu se află la îndemână ca să le explice sau să-i consilieze, în acest mod probabil, multe dintre situațiile grave, conflictuale, ar fi evitate sau rezolvate amiabil înainte de a deveni adevărate crize. O supapă de refulare pentru aceste evenimente, aproape, ar fi descătușarea prin activități motrice.

Concluzii. Memoria este principalul mecanism care trezește procesele psihice legate de gândire prin mecanismul care stă la baza mișcării adică prin actul motric care accesează memoria, legat fiind indestructibil de aceasta, indiferent de tipul ei, fie că este memoria de lucru (M.L.) sau memorie de scurtă durată (M.S.D.).

Cuvinte cheie: adolescență; dezvoltare psihică; comportament; lume virtuală; activitate motrică; modele educaționale; memorie

Rolul funcțiilor executive și al reglării emoționale în consumul de substanțe - o revizie sistematică

LUNGA Robert-Andrei (1,2)

(1) Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof Dr. Alexandru Obregia”

(2) Școala de Studii Avansate a Academiei Române, Institutul de Filosofie și Psihologie „Constantin Rădulescu-Motru”, Departamentul de Psihologie, Academia Română

Scopul studiului/prezentării. Scopul lucrării a fost explorarea literaturii de specialitate privind variabilitatea funcțiilor executive și a reglării emoționale la consumatorii de substanțe pe baza cărora să poată fi formulate strategii de prevenție și intervenție pe baza cărora să se reducă consumul.

Material și metode. Folosind platformele APA PsycNet și Scopus, au fost căutate studii transversale și longitudinale care au investigat funcțiile executive și reglarea emoțională la persoane consumatoare de droguri ilicite cu vârsta minimă de 18 ani. Dintr-un total de 1073 de articole, au fost selectate 64 de studii relevante publicate, în perioada 2002-2023.

Rezultate. Consumul de opioide, cocaină, metamfetamină și cannabis s-a asociat cu deficite semnificative în funcțiile executive și reglarea emoțională. Utilizatorii de opioide au manifestat dificultăți majore în luarea deciziilor și învățare, iar cei de cocaină au prezentat deficite în controlul cognitiv. Flexibilitatea cognitivă și memoria de lucru a fost afectată la persoane consumatoare de metamfetamină, iar consumul de cannabis a fost asociat cu deficite cognitive și emoționale. Intervențiile specifice, cum ar fi Terapia de Remediere Cognitivă și Terapia Comportamentală Dialectică, au arătat îmbunătățiri în funcțiile neurocognitive și reducerea consumului de substanțe.

Concluzii. Funcțiile executive și reglarea emoțională sunt afectate de către consumul de droguri cu o variabilitate influențată de tipul de substanță utilizată și grav afectate în poli-consum. În urma remisiiei consumului de substanțe, deficitele funcțiilor executive și dificultățile în reglarea emoțională s-au ameliorat. Sunt necesare intervenții personalizate care să abordeze specific deficitele cognitive și emoționale ale fiecărei persoane.

Cuvinte cheie: funcții executive, consum de substanțe, reglare emoțională, poli-consum, intervenții terapeutice

Notă: Prezenta lucrare reprezintă o traducere în limba română a rezumatului aferent articolului intitulat *The role of executive functions and emotional regulation in substance use - A systematic review*, trimis spre analiză în scopul publicării în jurnalul *Anthropological Researches and Studies*, volumul 15/2025.



Psiho-traumatologia și psiho-somatica în psihiatrie și în psihologia clinică; o abordare multidisciplinară

MATEI Costin (1)

(1) Medic specialist psihiatru

Scopul studiului/prezentării. Această lucrare își propune să analizeze impactul tulburărilor din sfera psiho-traumatologiei și psiho-somaticii asupra sănătății mintale și fizice, precum și să evidențieze importanța unei abordări holistice și multidisciplinare în evaluarea și tratamentul acestora. Accentul este pus pe înțelegerea complexă a modului în care traumele psihice și stresul se reflectă în simptomatologia somatică, în contextul relației dintre minte și corp.

Material și metode. Lucrarea se bazează pe o analiză teoretică și conceptuală, utilizând surse din literatura de specialitate. Sunt prezentate diferite definiții și clasificări ale tulburărilor, în conformitate cu criteriile diagnostice din DSM V și ICD 10/11, precum și scalele utilizate pentru evaluarea severității simptomatologiei. Această abordare permite o înțelegere sistematică a cauzelor și a modului de diagnosticare a acestor afecțiuni.

Rezultate. Analiza evidențiază faptul că tulburările psiho-traumatologice și psiho-somatice au cauze multiple și adesea greu de delimitat, fiind influențate de factori biologici, psihologici și sociali. Diagnosticul se bazează exclusiv pe evaluarea clinică, iar tratamentele eficiente presupun o intervenție multimodală care combină terapii medicamentoase și psihoterapeutice, ținând cont de contextul cultural și social al pacientului.

Concluzii. În concluzie, pentru a obține o recuperare sustenabilă și eficientă a pacienților care suferă de afecțiuni asociate cu psihotrauma și psihosomatica, este esențială o abordare integrată și multidisciplinară. Colaborarea dintre specialiști din domenii diverse contribuie la o înțelegere mai profundă a suferinței pacientului și la un răspuns terapeutic mai adaptat nevoilor individuale.

Cuvinte-cheie: psiho-traumatologie; psiho-somatică; tulburări psihice; sănătate mintală; tratament multidisciplinar;

Eficacitatea Tehnicii Trainingului Atențional în reducerea dificultăților de control atențional, atenției focalizate pe sine și a sindromului cognitiv atențional

MORNEA Răzvan (1)

(1) Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea Babeș-Bolyai Cluj-Napoca

Scopul studiului/prezentării. Obiectivul studiului este testarea eficacității Tehnicii Trainingului Atențional (TTA) ca intervenție cognitivă de scurtă durată în reducerea unor variabile de interes pentru terapia metacognitivă - dificultățile de control atențional, atenția focalizată pe sine, metacognițiile despre îngrijorare, și sindromului cognitiv atențional (CAS) în rândul studenților din România care au un nivel mediu sau crescut al sindromului cognitiv atențional. O serie de studii realizate pe indivizi sănătoși au investigat dacă realizarea timp de 8 zile a TTA duce la o îmbunătățire a controlului atenției. În baza acestui design, ne-am pus întrebarea următoare: „Este suficientă acest regim de antrenare pentru a avea îmbunătățiri în cazul persoanelor care au un nivel crescut sau mediu al sindromului cognitiv atențional?”

Material și metode. Designul cercetării este unul experimental cu măsurători repetate, desfășurat pe opt zile – două momente de măsurare (T1 – pre-intervenție; T2 – post-intervenție). Studiul s-a desfășurat atât în laborator, cât și acasă. Participanții au fost distribuiți aleator într-una din cele două condiții experimentale - 1) TTA, 2) TTA fals. Aceștia au avut de realizat de două ori pe zi, în fiecare zi, proba auditivă desemnată. Eșantionul a fost alcătuit din 46 de participanți. Tehnica Trainingului Atenției (TTA; eng. Attention Training Technique) este o intervenție de scurtă durată (12 minute) în cadrul terapiei metacognitive care prin antrenarea atenției auditive duce la îmbunătățirea controlului atenției și reduce simptomatologia psihopatologiilor anxios-depresive

Rezultate. La post-test, nu au existat diferențe semnificative statistic între persoanele care au realizat TTA și cele care au realizat TTA fals în ceea ce privește controlul atențional, atenția focalizată pe sine, metacognițiile despre îngrijorare, și sindromul cognitiv atențional.

Concluzii. Este primul studiu care analizează împreună patru elemente relevante pentru modelul terapeutic metacognitiv reducerea dificultăților de control atențional, sindromul cognitiv atențional (alături de metacogniții), și a atenției focalizate excesiv pe sine, în urma realizării TTA. Aceste dovezi sunt relevante în contextul în care o dilemă a intervențiilor cognitive de scurtă durată este dacă efectele se mențin pe termen lung și se transferă în alte contexte decât cel de antrenament.

Cuvinte cheie: terapia metacognitivă, control atențional, sindromul cognitiv atențional, metacogniții

Coordonate bio-psiho-sociale în declanșarea comportamentului adictiv

SAMSON Adriana (1)

(1) Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea Spiru Haret

Scopul studiului/prezentării. Lucrarea explorează complexitatea comportamentului adictiv prin prisma interacțiunii dintre factori biologici, psihologici și sociali, într-o abordare integrativă bio-psiho-socială. Adicția nu este privită doar ca un rezultat al consumului de substanțe, ci ca o manifestare a dezechilibrelor la nivel neurobiologic, al trăsăturilor de personalitate, mecanismelor de coping, dar și al contextului familial, educațional și socio-economic. Sunt analizate atât vulnerabilitățile genetice și dezechilibrele neurochimice, cât și influențele mediului — traumele timpurii, dinamica familială disfuncțională, presiunea socială și lipsa suportului emoțional.

Material și metode. Lucrarea are la bază o analiză de tip narativ și integrativ a literaturii științifice recente, axată pe factorii determinanți ai comportamentului adictiv și pe eficiența intervențiilor de tip comunitate terapeutică. Pe lângă analiza teoretică, lucrarea integrează observații calitative din practica profesională a autorului în contexte clinice și comunitare, cu accent pe profilurile psihologice frecvent întâlnite în rândul beneficiarilor serviciilor de reabilitare.

Rezultate. În acest cadru, lucrarea subliniază rolul esențial al comunităților terapeutice rezidențiale ca intervenție de lungă durată și cuprinzătoare în tratamentul dependenței. Aceste centre oferă un spațiu securizant și structurat, în care individul poate fi susținut în procesul de schimbare, prin responsabilizare, sprijin mutual și reconstrucția relațiilor sociale. Comunitățile terapeutice se dovedesc eficiente nu doar în menținerea abstinentei, ci și în prevenirea recăderilor și facilitarea reintegrării sociale și profesionale.

Concluzii. Lucrare evidențiază necesitatea dezvoltării și extinderii acestor forme de intervenție în sistemul de sănătate publică, ca răspuns sustenabil și profund umanizat la provocările generate de comportamentele adictive.

Cuvinte cheie: adicție, model psiho-social, comunitatea terapeutică, reabilitare, prevenirea recăderilor, intervenție integrate.

Complexitatea dezvoltării psihoemoționale

TICUȘAN Marilena (1)

(1) Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Universitatea Spiru Haret

Scopul studiului/prezentării. Lucrarea își propune o incursiune în complexitatea dezvoltării psihoemoționale, a ființei umane, ființă complexă care în viața de relație depinde în mod esențial de ceilalți și în virtutea acestui fapt formarea, interrelaționarea, adaptarea, fiabilitatea și vocația sa nu pot fi explicate în afara acestui aspect. În principal se pune accentul pe subtilitatea și maniera în care o persoană experimentează și gestionează emoțiile. Aceasta include capacitatea de a recunoaște o gamă largă de emoții, de a înțelege cauzele și consecințele acestora, și de a le exprima și gestiona în mod corespunzător în condițiile actuale.

Material și metode. Lucrarea se bazează pe analiză complexă teoretică și aplicativă, utilizând surse de ultimă actualitate ale abordărilor teoretice, precum și sinteza rezultatelor cercetărilor științifice din acest domeniu. Această abordare aduce în prim plan complexitatea factorilor ce intervin în a percepe, interpreta, demonstra, controla, evalua și modela emoțiile, în complexitatea dinamicii actuale ale cunoașterii, ale vieții de zi cu zi, ale tuturor provocărilor cu care se confruntă ființa umană (rețele de socializare, jocuri pe calculator, consum de diferite substanțe, informații mass-media, etc.).

Rezultate. În atingerea echilibrului psihoemoțional, intervin pe scurt: conștientizarea emoțională, înțelegerea emoțională, reglarea, empatia și adaptabilitatea emoțională. Toate acestea determină: o identificare corectă a propriilor emoții precum și identificarea corespunzătoare a emoțiilor celorlalți, recunoașterea lor, identificarea cauzelor și efectelor, precum și a influenței acestora în determinarea gândurilor, comportamentelor și relațiilor, gestionarea intensității și duratei emoțiilor, inclusiv de a face față stresului, frustrărilor și altor provocări emoționale. La toate acestea se adaugă flexibilitatea în reacțiile emoționale, în funcție de context și de cerințele situației, abilitatea de a înțelege și de a împărtăși emoțiile altora, de a percepe punctul lor de vedere și de a răspunde într-un mod corespunzător nevoilor emoționale.

Concluzii. Putem aprecia că persoana echilibrată din punct de vedere emoțional este capabilă să facă față cu mai multă ușurință în lumea emoțiilor, atât în sine, cât și în relațiile cu ceilalți, ceea ce duce la o mai bună adaptare, relații mai sănătoase și o mai mare reziliență în fața dificultăților. Pe de altă parte, o persoană cu caracteristici psihoemoționale de un nivel mai scăzut va avea dificultăți în gestionarea emoțiilor, ceea ce poate afecta negativ interacțiunile sociale și starea generală de echilibru psihoemoțional.

Cuvinte cheie: dezvoltare psihoemoțională, reglare, empatie, echilibru psihoemoțional, emoție

Tehnici Non-invazive de Modulare Neuro-comportamentală /Aplicații Clinice

PRUNDARU Gabriela (1)

(1) Școala Doctorală de Biologie, Universitatea din București

Scopul studiului/prezentării. Această lucrare examinează utilizarea șobolanilor ca model pentru investigarea tulburărilor depresive și anxioase și utilizarea stimulării trans-craniene cu curent continuu (tDCS) ca tratament adjuvant pentru pacienții rezistenți la terapiile convenționale pentru depresie și anxietate.

Material și metode. Pentru investigarea primului obiectiv, șobolanii Sprague-Dawley au fost supuși unui protocol riguros de conținere pentru a induce fenotipuri comportamentale specifice depresiei și anxietății. Fenotipurile induse au fost apoi evaluate prin teste comportamentale, inclusiv testele de memorie episodică și spațială, cum ar fi testul de recunoaștere a obiectului nou (NORT). În acest test, șobolanii sunt expuși inițial la două obiecte identice, iar în faza de testare unul dintre obiectele familiare este înlocuit cu un obiect nou. Capacitatea lor de a explora obiectul nou oferă indicii despre memoria episodică și efectele stresului. Pentru investigarea celui de-al doilea obiectiv s-a utilizat dispozitivul Flow Headset, care livrează un curent de 2 mA către cortexul prefrontal dorso-lateral. Am folosit scorurile MADRS și tehnologia neuro-feedback pentru a monitoriza eficiența tratamentului. Studiul a inclus până acum 13 participanți, fiecare participând la minim 15 sesiuni de tDCS, cu o durată de 30 de minute pe sesiune.

Rezultate. Referitor la primul obiectiv, subiecții care au trecut prin protocolul de inducere a depresiei au prezentat deficiențe în capacitatea de recunoaștere a obiectului nou, sugerând alterări ale funcțiilor cognitive similare cu cele observate în depresie. După administrarea sertralinei, un medicament utilizat în mod obișnuit pentru tratamentul depresiei, acești șobolani au arătat îmbunătățiri în testele de memorie. Referitor la al doilea obiectiv Rezultatele preliminare indică îmbunătățiri ale simptomatologiei, mai ales atunci când tDCS este combinată cu alte tratamente, cum ar fi medicația antidepresivă (SSRI) și terapia de grup. Cele mai mari îmbunătățiri au fost observate la pacienții cu depresie postpartum și la cei în remisie după tratamentul dependențelor.

Concluzii. Prima cercetare oferă o perspectivă asupra modului în care stresul cronic poate afecta neuro-plasticitatea și comportamentele cognitive, contribuind la înțelegerea mecanismelor depresiei și la dezvoltarea tratamentelor pentru oameni. A doua cercetare indică faptul Cele mai mari îmbunătățiri au fost observate la pacienții cu depresie postpartum și la cei în remisie după tratamentul dependențelor.

Cuvinte cheie: modulare neurocomportamentală, depresie, anxietate, șoareci, tDCS, rezistent la terapie

Dinamica temporală a EEG-ului de repaus în testarea neuropsihologică clinică a adultului

VÂRGOLICI Raluca (1)

(1) Psiholog Clinician

Scopul studiului/prezentării. Electroencefalografia (EEG) este o analiză neuro-fiziologică utilizată pentru a măsura activarea electrică și dinamica rețelelor neuronale la nivelul scalpului. Prezentarea își propune să exploreze asocierile dintre parametrii micro-stărilor cerebrale și măsurarea personalității, dispoziției și funcției cognitive, folosind date din cadrul macro-studiului Mind-Brain-Body. Se pune accent pe aplicabilitatea trans-disciplinară a EEG-ului și a testării neuropsihologice în identificarea precoce a riscului de boli neurovasculare și neurodegenerative.

Material și metode. Folosind principiul analizei topografice a câmpului electric, se estimează topografia de tip resting-state, relevante pentru caracterizarea activității spontane a rețelelor neuronale. Analiza topografică EEG permite identificarea stărilor meta-stabile ale creierului, denumite micro-stări (microstates), care reflectă configurații temporar stabile ale câmpului electric, de aproximativ 100 de milisecunde. Acestea pot fi înregistrate cu ajutorul EEG cu canal multiplu. Măsurarea conectivității funcționale în stare de repaus oferă informații despre variațiile cognitive legate de vârstă, activare neuronală, patologie și susceptibilitate.

Rezultate. Determinarea patternurilor de activitate în resting-state poate servi ca predictor al diferențelor neuropsihologice între indivizi sănătoși sau între subpopulații clinice. Legătura dintre semnalele EEG și bateriile de teste neuropsihologice aduce informații relevante despre posibile deteriorări neuro-fiziologice și neuro-psihologice. Trecerea între micro-stări depinde de vârstă, activare neuronală, patologie și varianță individuală. Studiul curent se concentrează pe relația dintre aceste micro-stări și susceptibilitatea la stres și anxietate.

Concluzii. Micro-stările EEG oferă o perspectivă promițătoare asupra cogniției umane și pot contribui la înțelegerea modului în care funcțiile cognitive se modifică de-a lungul vieții. Utilizarea integrată a EEG-ului și testării neuropsihologice în stadiile incipiente ale bolilor poate sprijini diagnosticul timpuriu al afecțiunilor neurovasculare și neurodegenerative. În plan trans-disciplinar, această abordare oferă o metodă validă pentru predicția și prevenția psihopatologiei în rândul populațiilor vulnerabile.

Concluzii cheie: electroencefalografie (EEG); micro-stări; conectivitate funcțională; diagnostic precoce; neuropsihologie